

Presentation för riksdagens grundlagsutskott

Den 19 mars 2021

Landskapsregeringens allmänna synpunkter

- Ålands landskapsregering har inte för avsikt att på något sätt försvåra de reformer som nu föreslås i riket när välfärdsområden inrättas.
- Det är viktigt att säkerställa att lagtinget inom sin lagstiftningsbehörighet inte begränsas samt att innevånarna på Åland, landskapsmyndigheterna och de åländska kommunerna inte drabbas av eller påverkas av de åtgärder som föranleds av rikets reformpaket.

Synpunkter på beskattningsfrågorna

- Landskapsregeringen betonar vikten av att statens progressiva inkomstskatteskala på Åland utformas så att det säkerställs att den förändrade beskattningen i riket faktiskt inte påverkar enskilda skattebetalare eller skattemottagare i form av de åländska kommunerna och landskapet Åland.
- På Åland kommer det fortfarande att vara olika skattebas i kommunal- och statsbeskattningen. Landskapsregeringen förutsätter att de förändringar som planeras i riket inte påverkar lagtingets möjligheter att utforma den åländska kommunalskattebasen.
- Landskapsregeringen förutsätter att Åland inte drabbas av merkostnader vid ändringar av den åländska skattelagstiftningen till följd av de reformer som nu görs i riket. Detta har ännu inte bekräftats från staten.

Synpunkter på beskattningsfrågorna

- På Åland betalar fysiska personer och samfund en årlig medieavgift till landskapet enligt landskapslagen (2019:103) om medieavgift. Medieavgiften ska finansiera radio och tv i allmänhetens tjänst på Åland. Förslaget till 79 § 2 mom. mervärdeskattelagen bör därför ändras så att detta beaktas.
- Då studiepenningsavdraget ändras så att det även gäller vid statsbeskattningen måste en hänvisning till landskapslagen (2006:71) om studiestöd göras så att studerande som omfattas av det åländska studiestödssystemet inbegrips.
- Det är inte rimligt att åländska kommuner drabbas av reformen genom en sänkning av kommunernas permanenta utdelning av samfundsskatten med 10,71 procentenheter. Om de åländska kommunerna undantas från denna förändring medför detta i sig inte några ekonomiska effekter för staten. Motsvarande arrangemang som gäller förvärvsinkomstskatterna bör således även införas gällande samfundsskatterna, d.v.s. att de åländska kommunernas andelar av samfundsskatterna inte förändras p.g.a. reformen i riket.

Synpunkter på beskattningsfrågorna

- Landskapsregeringen konstaterar att då invalidavdraget upphävs i statsbeskattningen i riket får detta inverkan för skattebetalarna på Åland. Det behöver klargöras hur invalidavdraget kompenseras gentemot de berörda på Åland för att kunna utreda och beakta olika ekonomiska konsekvenser för självstyrelsen. Kontentan är att de personer på Åland som har rätt till invalidavdrag i statsbeskattningen riskerar att hamna i en mindre fördelaktig situation än motsvarande personer i riket.

Överföring av uppgifter från kommunerna till välfärdsområdena

- Landskapsregeringen vill uppmärksammar utskottet på det att när de lagstadgade uppgifterna för rikets kommuner minskar och överförs på välfärdsområdena kan en problematik uppkomma gällande rättigheter och skyldigheter för de åländska kommunerna som fortsätter handha de uppgifter som överförs till välfärdsområdena. De åländska kommunernas samfundsskatteintäkter minskar väsentligt genom förslaget medan de lagstadgade uppgifterna kvarstår. Helheten kan ifrågasättas utgående från den kommunala självstyrelsen och finansieringsprincipen, då kommunerna på Ålands förutsättningar att klara av lagstadgade uppgifter gentemot sina invånare försämras.
- En av grundprinciperna i självstyrelsesystemet är att riket inte kan påföra åländska kommuner sådana uppgifter som inte även handhas av rikets kommuner.
- Frågan bör hanteras i samband med den pågående revisionen av självstyrelselagen.

Synpunkter på övriga frågor i anslutning till reformen

- Begreppet "Fastlandsfinland" är felaktigt i hela lagstiftningspaketet. Begreppet är oklart och helt nytt i lagstiftningssammanhang. Självstyrelselagen för Åland använder begreppen "riket" respektive "landskapet Åland". Termen "Fastlandsfinland" i lagtexten måste därmed ändras.
- Det är viktigt att avgiftsnivån i rikets kommunala pensionssystem förblir oförändrat så att de åländska kommunerna som står utanför reformen inte får merkostnader eller får mindre påverkningsmöjligheter än för närvarande.

regeringen.ax